

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o ustawie, zakazującej chwytania, zabijania i przedawania: *a)* ptaków użytecznych w gospodarstwie krajowym, *b)* nietoperzy i jęzów.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 2. Września 1870. uchwalił Wysoki Sejm na wniosek posła Majera, polecić Wydziałowi krajowemu, ażeby przy najbliższem zebraniu się Wysokiego Sejmu przedstawił przygotowany w r. 1869. projekt do ustawy, zakazującej chwytania, zabijania i przedawania: *a)* ptaków użytecznych w gospodarstwie krajowym, *b)* nietoperzy i jęzów.

Projekt ten wniósł Wydział krajowy w roku wymienionym do Wysokiej Izby; atoli dla braku czasu nie został on jednak załatwionym.

Wywiązując się z powołanego polecenia, Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć oznaczony projekt Wysokiej Izbie z wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy dołączyć projekt ustawy % uchwalić.“

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim.

We Lwowie dnia 7. lipca 1871.

W zastępstwie J. O. Księcia Marszałka krajowego

Oktaw z Siemuszowy Pietruski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Julian Ławrowski w. r.

Sprawozdawca.

Ustawa

z dnia

obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,

obejmująca zakaz chwywania, zabijania i przedawania: a) ptaków użytecznych w gospodarstwie krajowym, b) nietoperzy i jézów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mezo Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§ 1.

Zakazuje się wybierania i psucia jaj i gniazd wszystkich ptaków dziko żyjących, a nieszkodliwych. Szkodliwemi są:

Z orłów: przedni (*Aquila fulva* L., Steinadler);
zys (*Aquila chrysaetos* L., Goldadler);
bielik (*Aquila albicilla* L., weissschwänziger Seeadler);
rybitw (*Aquila haliaetos* L., Flussadler);

Kania wielka (*Falco milons* L., rother Milan, Gabelweihe);

„ czarna (*F. ater* Gm., schwarzbrauner Milan);

Sokół raróg (*F. lanarius* L., Wurgfalke, Blaufuss);

„ wędrowiec (*F. peregrinus* L., Wanderfalke);

„ drzemlik (*F. desalon* L., Zwergfalke, Merlin);

„ kobuz czyli kobiec (*F. subuteo* L. Baum- oder Lerchenfalke);

„ jastrząb (*F. palumbarius* L., Habicht, Hühnergeier);

„ krogulec (*F. nisno* L., Sperber);

„ błotnik (*F. rufus* Gm., Rohr- oder Sumpfweihe);

Puhacz (*Strix*, *bubo*, Uhu);

Srokosz (*Lanio excubitor* L., grosser Würger);

Kruk (*Corvus corax* L., Kohlrabe).

§ 2.

Z wyjątkiem gatunków wymienionych w § 1., zakazuje się chwywania i zabijania ptaków w porze lęgu, to jest od d. 1. lutego do końca sierpnia każdego roku.

§ 3.

W porze pozalęgowej, tj. od d. 1. września do d. 1. lutego zakazuje się chwywania i zabijania A. ptaków wymienionych w dodatku A). Wyjątkowo w celach naukowych władza polityczna upoważnić może

do chwytania pomienionych ptaków w niewielu okazach, wydając potrzebną do tego legitymację, do czego wszakże jest jeszcze potrzebnem pismienne zezwolenie właściciela gruntu poprzednio lub następnie uzyskane, w obu razach wyrażone, przez zwierzchność miejscową na karcie legitymacyjnej, wydanej przez władzę polityczną.

Pozwolenia tego nie mogą otrzymać obcokrajowi, z krajowców zaś z niego korzystać mogą tylko osoby, zajmujące się naukami przyrodniczymi. Ta karta obejmować powinna imię i stan osoby, dla której ją wydano, czas, na jaki służy, i miejsce, na którym łów dozwolono.

§. 4.

Handlu ptakami, tak żywymi jak zabitymi, a chwytanymi w porze niedozwolonej niniejszą ustawą, zakazuje się.

Ptasząt wyliczonych w dodatku A) ani w porze lęgu, ani w pozalęgowej, nie wolno sprzedawać.

§. 5.

Zabrania się chwytania na lep lub w sidła ptaków nie objętych dodatkiem A).

§. 6.

Zakazuje się przedawania oskubanych ptaków nieżywych, aczkolwiek nieobjętych dodatkiem A).

§. 7.

Zarówno zabrania się chwytania i zabijania nietoperzy i jęzów, tudzież przedawania tychże.

§. 8.

Przekroczenia powyższych przepisów zwierzchności gminne karać będą grzywnami od 1 do 10 złr. w. a., a w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztem od 2 do 7 dni.

Nadto mają być zniszczone przyrządy do chwytania ptaków wraz z klatkami, ptaki zaś zabrane, a gdyby były żywe, natychmiast puszczane na wolność.

§. 9.

Kary pieniężne wpływać będą do kasy gminnej na rzecz miejscowych ubogich tej gminy, w której przydybano przestępcę.

§. 10.

Przeciw karze, zawyrokowanej przez zwierzchność gminną odwołać się można do urzędu politycznego w przeciągu trzech dni po ogłoszeniu i otrzymaniu wyroku, składając rekurs na ręce naczelnika gminy. Przeciw dwóm wyrokom równobrzmiącym dalsze odwoływanie się nie ma miejsca.

§. 11.

Na zwierzchności gminne, c. k. żandarmeryę, zaprzysiężone straże leśne i polowe, i na wszystkie inne straże publiczne, wkłada się obowiązek czuwania nad przestrzeganiem niniejszej ustawy.

§. 12.

Nauczyciele szkół ludowych winni są uczniom, tak zwyczajnym jak niedzielnym, wyjaśniać szkodliwość wybierania gniazd, chwytania i zabijania ptactwa pożytecznego, mianowicie winni są szczególniej niniejszej ustawy przedstawić uczniom corocznie przed rozpoczęciem lęgu ptasząt.

§. 13.

Ustawa niniejsza obowiązuje od dnia ogłoszenia takowej.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i rolnictwa.

Dodatek A. do §. 3.

Spis ptaków,

których chwytania, zabijania i przedawania zabrania się bezwzględnie.

- Kos (*Turdus merula* L. Amsel, Schwarzdrossel);
Drozd śpiewak (*Turdus musicus* L., Singdrossel);
Opoczniki, czyli podkamionki (*Saxicolat*, Steinschmätzer);
Płochacze (*Accentor* L., Heckenbrandle);
Pokrzywki (*Lusciola*, L. Erdsänger), do których należy: słowik rdzawy (*Lusciola luscinia* Lath., Nachtigall), i słowik szary (*Lusciola philomela* Becht. Sprosser);
Rudogonki (*Ruticilla* L., Rötling);
Gajówki (*Silvia* Kod., Grasmücke);
Trzciniaczki (*Salicaria* M. et B., Rohrsänger);
Mucharki (*Ficedula* Kod., Laubvogel, Spotter);
Strzyżyk, czyli mysikról (*Troglodytes parvulus* L., Zaunkönig);
Świergotki (*Anthus* L., Pieper);
Pliszki (*Motacilla* L., Bachstelze);
Jaskółki (*Hirundo* L., Schwalbe);
Mucholówki (*Muscicapa* L., Fliegenschnapper);
Dzierzby mniejsze (*Lanius* L., Dorndreher, Würger);
Pomurnik, czyli mentel (*Tichodroma muraria* L., rothflügeliger Mauerläufer);
Pełzacz, czyli zaskórnik (*Certia familiaris* L., Baumläufer);
Barget, czyli kowalik (*Sitta europaea* L., Spächtmeise);
Króliki (*Regulus* L., Goldhännchen);
Sikory (*Parus* L. Meise);
Łuszczeniaki (*Fringilla* L., Fink), mianowicie: pestkogryz, czyli grubodziób (*Fr. cociothraustes* Temm., Kernbeisser); jer (*Fr. montifringilla* L., Bergfink); zięba (*Fr. coelebs* L., Buchfink); dzwonec (*Fr. chloris* L., Grünhänfling); makolągwa (*Fr. cannabina* L., Bluthänfling); czeczotka (*Fr. hiuaria* L., Leinfink); czyż (*Fr. spinus* L., Zeisig); szczygieł (*Fr. carduelis* L., Stiglitz); mazurek (*Fr. montana* L., Feldsperling); wróbel (*Fr. domestica* L., Haussperling); kulczyk (*Fr. serinus* L., Girlitz) i gil (*Fr. pyrrhula* Gm., Gimpel);
Krzywodzioby (*Loxia* L. et Bechst., Kreuzschnabel);
Poświerki (*Emberiza* L., Ammer);
Skowronki (*Alauda* L., Lerche);
Szpak (*sturnus vulgaris* L., Staar);
Kawka (*Corvus monedula* L., Dohle);
Gawron (*Corvus frugilegus* L., Saatkrähe);
Wilga (*Oriolus galbula* L., Pirol);

Krzykacze (Clamatores L.,) mianowicie: kozodój (Caprimulgus europaeus L., Ziegenmelker, Nachtschwalbe); gerzyk (Cypselus apus Gm, Mauersegler); dudek (Upupa epops L., Wiedehopf); krasnowronka (Coracias garrula Brünn., Mandelkrähe);
Z łążących (Scansores L., Klettervögel); kukułka (Cuculus canorus L., Kuckuk); wążłów (Yunx torquilla L., Wendehals), i dzięzioły (Picus L., Specht);
Sowy (Strix L., Eule), z wyjątkiem puchacza;
Sokoł pustułka (Falco tinnunculus L., Turmfalke);
„ pustuleczka (F. cenchris Frisd., Rötelfalke);
„ kobczyk (F. rufipes Beseke, Abendfalke);
„ myszołów (F. buteo L.; Mäusebussard);
„ włochoacz (F. lagopus L., rauhfüssiger Bussard);
„ pszczolarz (F. apivorus L., Wespenbussard).
